

Házi példány!

DEBRECZENI

FÜGGETLEN UJSÁG

Péntek
1925. szeptember 11.

Felelős szerkesztő: Farkas Lajos. — Szerkesztőség: Nappal: Piac-utca 34. Telefon: 10-20. Éjjel: Piac-u. 49. Telefon: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. sz.

ÁRA:
1500
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai Rt. Előfizetési ár: 1/4 évre 420,000 K, 1/2 évre 210,000 K, 1/4 évre 105,000 K, 1 hónap 35,000 K. Külföldre a kétszerese.

Debreczen.
XXIII. évf. 203. szám.

A vakbuzgó sötétség

A nagyszakácsi csodavárókat megtudjuk érteni. A félművelt, vagy teljesen műveletlen ember lelki világa sokszorta jobban inklinál minden természetfeletti és természetellenes túnemény iránt, s ha hozzáteszük ehhez a kifejecesedett hajlamhoz a mai teljesen abnormális viszonyokat, akkor sok tekintetben megmagyarázható a nagyszakácsi csodavárók abnormis lelkiállapota is, amely végül a szuro nyok ellen való fellázadásában tört magának végzetes utat.

A veszprémi püspök és a kezdeményezésére megalakult vegyes bizottság szorgos vizsgálata után humbugnak jelentette ki az állítólagos csodát. Somogyvármegye alispánja is mindent megtejt, hogy távol eső vármegyék közönségét visszatartsa a zarándoklástól.

A napokban betiltották a nagy szakácsi látvány helyén tervezett kápolna építését. Betiltották a pénzügyiítést, az élelmi szerek árúsítását, betiltottak minden gyülekezést és felvonulást és mégis...

A böles egyházi férfiak tiltakozó szava, a komoly hatóságok óvintézkedése meddő maradt a nagyszakácsi csodával szemben. Tovább is a lázas érdeklődés fókuszában tetszelgett a kis Nagyszakácsi, amely körül az örök ismeretlenség homálya sötétlett volna, ha egy szép napon egy egyszerű és műveletlen kis leánynak nem támadnak fantasztikusan lehetetlen látomásai.

Nagyszakácsiban emberélet esett áldozatul a csodának. Embervér hullott a látomások nyomán. De vajon lesz-e ennek a szomorú eseménynek kijózanító hatása. Mi bizonyos pesszimizmussal állunk meg ez előtt az esemény előtt és azokra a legendákra gondolunk, amelyek valaha így támadtak. Amikor bárgyu lelkek a Sopron felett felrobbant meteort is vonatkozásba hozzák a nagyszakácsi csodával és azzal kérkednek, hogy az égi hatalmak jelezni akarták a távoli népeknek is a csoda színhelyét, vajon ki fogja-e a mámorból józanítani a csodalátókat az a sűrű embervér, mely a nagyszakácsi országuton elfolyt.

A vakbuzgó sötétség ellen nem orvosság a csendőrszorongó. Iskola kell a népek, hogy megvilágosodjan az értelmű és nyugodt, boldog közállapotok kelenének, hogy ne legyen oka a nyomortól elkábult falusiaknak csodára várni. A kurzus ezt a két dolgot nem produkálhatja, ezért tat csendőrszorongót a fanatikusok felé.

A demokratikus blokk intéző-bizottsága elhatározta a parlament összehívását

A szociális nyomor és a zilált közállapotok teszik szükségessé a parlament sürgős összeülését

Budapest, szept. 10.
A demokratikus blokk intéző-bizottsága Szilágyi Lajos elnökletével ma este ülést tartott, amelyen Baross János, Hegy-megi Kiss Pál, Szakács Andor, Pakots József, Propper Sándor, Farkas István és Mónus Illés jelentek meg. Elhatározták, hogy a nemzetgyűlés összes ellenzéki pártjait megkeresik, hogy az összehívó ivre szükséges aláírást rövid időn belül megszerezzék. A blokk intéző bizottsága az alábbi okok miatt tartja szükségesnek a nemzetgyűlés összehívását:

Nem méltó a magyar nemzetgyűléshez, hogy a mai nehéz időkben a rendkívül súlyos feladatok mellett tagjai kényelmi szempontjainak érdekében tétlen maradjon. A parlamenti szünet alatt egyre nyomorultabb lett a drágaság és a munkanélküliség, mert a kormány ezekkel a problémákkal szemben a legnagyobb tehetetlenséget árulta el.

A miniszterelnök közel négy hónapja nem vesz részt a kormányzásban, amiért egyes miniszteri reszortokban a legnagyobb fejetlenség uralkodik. A közállapotok terén súlyos hi-

bák, mulasztások és hiányok merültek fel, mint például Beniczky Ödön letartóztatása is. Ezt okvetlenül szóvá kell tenni a parlamentben, mert a nagy nyilvánosságtól a szünet alatt el voltak zárva. A genfi tárgyalások eredménye nem kielégítő és sérelmes. Az adóterhek egyre súlyosbodnak. A lakosság állandó zaklatásnak van kitéve. A kormánynak az állami kislakás-építő akció körüli magatartása, valamint a városok kölesön-ügye szintén tisztázásra szorulnak. A he nem nyújtott szociális és közegészségügyi reformok elkészítése és letévalása már halaszthatatlan. A kormányt súlyos mulasztások terhelik, mert a nemzetgyűlés tagjai a költségvetési tervezetet a benyújtáskor kézhez sem kapták és így nem tudtak behatóan megvizsgálni.

A blokk intéző bizottsága meg van arról győződve, hogy ezek a szempontok a többi ellenzéki pártok által is elfogadásra találhatnak. Az összehíváshoz szükséges ötven aláírás biztosítottnak látszik, mert a blokk 45 tagján kívül sok pártönkivüli ellenzéki képviselő is megígérte az összehíváshoz való csatlakozását.

„A magyar zsidóság hazafisága nem opportunizmus, hanem tény”

Hevesi Simon főrabbi élesen elítéli a cionizmust

Budapest, szeptember 10.
A magyar zsidóság országos értekezletének határozata, amellyel élesen szembe fordul a cionizmussal, a közvélemény széles rétegeiben ma is élénk szóbeszéd tárgya. Nemkülönbön megelégedést kelt a bátor, férfias állásfoglalás a numerus clausussal szemben, amelynek eltörléséért a magyar zsidóság felirattal fordul a kormányhoz.

Az országos értekezleten a kongresszusi zsidóságnak több nagy hitközsége és községkerületi vezetősége vett részt. Mezey Ferenc, az Izraelita Országos Iroda aienökének indítványára az értekezlet elhatározta, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz memorandumot intéz, amelyben a numerus clausus, „a zsidóság és a magyarság eme szögyenfortja ellen és a numerus clausus intézményének további fentartása ellen tiltakozását jelenti be és sürgető a káros intézmény eltörlését”.

Ugyancsak Mezey terjesztette be a határozati javaslatot a cionizmus kérdésében. A javaslat szerint az orszá-

gos értekezlet szögezze le egyrészt a magyar zsidóság hazafiságát, másrészt azonban jelente ki, hogy egyes palesztinai intézmények támogatását humanitárius és kulturális téren szükségesnek tartja. Az értekezletnek erről a részéről hézagos közlések jelentek meg, most alkalmunk van ismertetni Hevesi Simon dr. főrabbi fel-szólalását, aki kijelentette, hogy

a cionizmus számára a magyar zsidóságban nincs meg sem a hajlandóság, sem a talaj.

Ez történelmileg kialakult nézete a magyar zsidóságnak és semmi oka sincs arra, hogy eltérjen ettől. Legkevésbé a bécsi cionista kongresszus után, amely megmutatta, hogy a cionizmus igenis politikai probléma. A cionizmusnak radikális többsége követei a nemzetiségi deklarációt. A főrabbi rámutatott arra, hogy Mezey Ferenc volt az, aki megakadályozta, hogy a magyar cionista szervezetnek törvényes alapszabályai legyenek. Nincs szükség arra sem, hogy a hazafiságról nyilatkozzanak, sem arra,

hogy a cionizmust támogassák. A cionizmus nemzetiségi kérdés.

A magyar zsidóság hazafisága nem opportunizmus, hanem tény, amellyel számolni kell.

A magyar zsidóság tisztában van önmagával, nincs semmi szükség semmiféle nyilatkozatra, javasolja, hogy a cionizmus kérdését vegyék le a napirendről.

Viharos helyeslés kísérte a főrabbi szavait, amire Mezey emök visszavonta indítványát és a cionizmus kérdése ezzel le is került a napirendről.

Pedlow kapitányt megoperálták

Állapota életveszélyes

Budapest, szept. 10. Pedlow kapitány nyaki mély kötőszöveti jobbal, amely mandulat-lyogból fejlődött, súlyos, sőt életveszélyes operáción ment ma délután keresztül a Vörös Kereszt kórház szanatóriumában. A műtétet dr. Mutschenbainer Tivadar magántanár végezte, akinek véleménye szerint a kapitány életben maradása reménytelenül állapota válságos.

A három moziból kér egyet a város a Csokonai-színháznak

Debrecen város közgyűlése a nyáron felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, akitől azt kérte, hogy a Csokonai-színház anyagi helyzetének biztosítása érdekében adjon a városnak moziengedélyt, amit a Csokonai-színház mindenkor igazgatójára ruháznának át.

A mozi eredetileg a Csokonai-színházban tervezték azonban súlyos aggodalmak hangzottak el ezzel szemben úgy finansziális, mint kulturális szempontokból. Nemrég felmerült az a terv, hogy a Csokonai-színházra a három egy kézben levő mozi, az Apolló, Vigaszínház és Uránia valamelyik engedélyt ruházzák át, tekintettel arra, hogy ezek közül kettő, de az egyik egészen bizonyosan, alig tart előadásokat. Ez a terv helyesléssel találkozott a városi tanácsban is, amikor nemrég a színügyi bizottság ülésén elhangzott felszólalásokkal kapcsolatosan szóba került.

A belügyminiszter most leiratot intézett a városhoz, hogy jelölje meg, hol, milyen helyiségben kér moziengedélyt. A városi tanács esütörtöki üléséről intézett felterjesztést a belügyminiszterhez a Csokonai-színház mozi ügyében. A felterjesztésben kifejtik, hogy a három debreceni mozi közül kettőben csak legfeljebb vasárnap játszanak, tehát semmi anyagi kárt nem jelentene a jelenlegi engedélyesekre, ha az egyik mozi engedélyt a városra ruházzák át. Mivel gazdasági és technikai szempontok mellett szólnak, hogy a Csokonai-színház épületében ne legyenek

mozielőadások, a tanács az Apolló, Vígyszínház és Uránia mozgószínházak valamelyikének engedélyét kéri a Csokonai-színházra, illetőleg a városra átruházni.

A muzeumi bizottság ülése

A városi múzeum és közművelődési könyvtár felügyelő bizottsága tegnap dr. Csűrös Ferenc tanácsnok elnöke mellett népes ülést tartott. Nagy meglepetéssel vette tudomásul a bizottság Lőikóvits Arthur muzeumi igazgató jelentését a múzeum tisztviselőinek az elmúlt nyári harmadfélnap alatt végzett működéséről és az elért gyarapodásról. A Déri-múzeumnak a városi múzeumban őrzött anyagát, óskori és néprajzi tárgyakat lajstromozták; az Idgenforgalmi és Utazási Vállalat Részvénytársaság külföldi propaganda munkájához Debrecen szebb részéről, középületeiről válogatott szép fényképmásolatokat készítettek. A kiállított gyűjteménytarak némely részét újonnan rendezték. Az évi nagy takarítás mellett keményen védekeztek a moly ellen.

Széles körben élénk édeklődést váltott ki az onodpusztai hun-avarkori temetőben kezdett sikeres ásítás, amelyet hamarosan folytatni fognak. A vidék történelmi emlékeinek tanulmányozása, lelőhelyek megfigyelése végett Zoltai Lajos főkereste a nyírhatóri csuesiveskori templomokat, a pródi-, telej halmokat. Eesedi István többször látta Tiszánál a halászlézetet vizsgálni, megnézte a bécsi, müncheni, nürnbergi vilghírű múzeumokat.

Helyesléssel fogadta a bizottság dr. Eesedi István könyvtárigazgató jelentését is a közművelődési könyvtár működéséről és a szanuekaról, hogy a már kész katalógust az olvasó közönség használatára és kényelmére hamarosan kinyomatja, 15 ezer koronáért áruba bocsátja. A könyvtár ebben az évben csupán könyvek kötésére tíz és félmillió koronát költ. A könyvvállomány pedig már eddig több mint 600 kötettel gyarapodott. Az olvasók száma örvendetesen növekszik.

A bizottság elfogadta a muzeumi igazgatóság jelentését az 1924—25. évi államsegély felhasználásáról. Az elszámolás szerint 3.702.847 kor. volt a bevétel, a kiadás pedig 1.625.200 kor. A segély felhasználási terve szerint a kétféle koronát maradéktalanul az onodói ásítás költségeire fordítják. Az elszámolást jóváhagyás végett a közoktatásiügyi minisztériumhoz terjesztik fel.

Végül a bizottság a hazai régészet, különösen pedig a városi múzeum jövőbeli fejlődésének érdekében egyhangúlag és a legmelegebben pártolta Sőregi János muzeumi segédörnek az írást beadott kérelmét, hogy a tanács és a törvényhatósági bizottság őt a bécsi egyetemen tavaly megkezdett, de a Déri-múzeum anyagának agnoszkálása, leltározása, kezelése és hazaszállítása munkájával megakasztott muzeológia tanulmányának befejezhető végett tíz hónapra ismét szabadságoja.

A közoktatásiügyi miniszter e végül Sőregit a bécsi kollegium hungarium egyik állami alapítványi helyére a debreceni egyetem bölcsészeti karának előterjesztésére már ismét fel is vette.

Férfi kalapok
minden színben 85,000 K-ért
FRANK IMRÉNÉL,
Plac-u. 43.

Megfelebbezték a házhelyrendezési határozatot

A telektulajdonosok a magánterületek megváltása ellen

A Debrecen területén folyó házhelyrendezés ügyében a városi közgyűlés eredetileg azt a határozatot hozta, hogy a szabályozási vonalon belüli eső területek megváltásához nem járul hozzá. Az eljáró bíró erre mintegy kétezer, jórészt köztisztviselő óhajtatására megváltatónak véleményezte a Nagyerdő 140 holdját. Közben felbevezetés folytán a belügyminiszter feloldotta az eredeti közgyűlési határozatot s így a törvényhatósági bizottság augusztus 29-iki rendkívüli közgyűlésén a város belterületi telkeiből mintegy 120 holdat ajánlott fel, magánosok telkeiből pedig körülbelül 200 holdat, azzal, hogy abból az OFB válasszon ki 80 holdat.

A közgyűlés határozatát most az érdekelt telektulajdonosok, akik már a házhelyrendezési eljárás kezdetén tömörültek, megfelebbezték. A felbevezetésben hangoztatják, hogy a ház-

helyigénylők érdekei teljes kielégítést nyertek akkor, amikor a Nagyerdő 140 holdja helyett Debrecen város a közingatlanokból 120 hold belsejét felajánlotta s a tovább szükséges területek egyéb, már korábban felajánlott földekből vehetők igénybe. Másrészt mindaddig, amíg a 110.000 lakost számláló város köztulajdonában lévő ingatlanokból házhely céljára elég föld áll rendelkezésre, addig a magántulajdon sirtetlenül hagyandó.

Egyébként a megváltásra felajánlott magánterületek tulajdonosai közül is többen szándékoznak felebbezést beadni azzal az indoklással, hogy nem méltányos a telektulajdonosoknak a két osztályba sorozása, akik közül az egyik osztály telkeit a közgyűlési határozat egyenesen kipécézi megváltás céljára, a másik osztály telkeit pedig kiméletben részesíti.

A szovjet politikai célra használta fel az orosz akadémia 200 éves jubileumát

Szinovjev közös programot ajánlott a világ tudósainak

Leningrád, szeptember 10. Az egykori birodalmi дума palotájában szerdán délután üdvözölte a helyi szovjetek tanácsa a külföldi vendégeket az orosz akadémia kétszázéves jubileuma alkalmából. Az ünnep plakátjai azt mutatják, hogy a szovjetkormány ezt a jubileumi ünnepet bolszeviki politikai célokra igyekszik kihasználni. Ugyanilyen tendenciát volt Sinovjev beszédében is, amelyet nem annyira a külföldi tudósokhoz, mint inkább a proletársághoz intézett.

Elismerte, hogy a szovjetkormány fájdalmasan érezte és nélkülözte a tudósokat a polgárháborúban, de most már a tudósok is jelentkeznek a proletár állam szolgálatában, úgy hogy nem hiú a remény, hogy a tudomány hamarabb kezét fog nyújtani erős szövetségre a munkának. A szovjetkormány készörömet hajlandó a tudósok anyagi helyzetéről gondoskodni. A külföldi tudósokhoz fordulva közös programot ajánlott nekik Sinovjev és a feladatokat három pontba foglalta össze. Az első az újabb világháború megakadályozása, a másod-

dik cél, hogy a tudósok segítsenek fejleszteni a közös termelést és az állami gazdálkodást, de a harmadik feladat, amely abban áll, hogy a tudomány és a nép széles rétegei szoros kapcsolatban álljanak össze, legalább is olyan fontos, mint az első kettő. A legnagyobb részt munkásokból álló hallgatóság nagy tisztelettel fogadta az üdvözlő beszédet.

A leningrádi szovjetnek az akadémia évfordulója alkalmából tartott ünnepi ülésén a számos külföldi résztvevő közül dr. Planck tanár, a porosz tudományos akadémia titkára, mondott köszönetet a jubileumi ünnepség német résztvevői nevében a vendéglátásért és kijelentette, hogy az az energia, amellyel a szovjetunióban a gazdasági és tudományos haladás érdekében dolgoznak, bámultráélt és minden várakozást felülmúl. Ugy hiszi, hogy az egész német tudományos világ nevében beszél, amikor kijelenti, hogy a német tudomány és technika minden időben a legnagyobb készséggel fejti ki munkásságát Oroszország további fejlődése érdekében.

Kik fizetik a legtöbb adót Debrecenben

Debrecen város legtöbb adót fizető polgárainak névjegyzékét most tették közzé a polgármesteri hivatalban. A legtöbb adót fizetők, akik közül a virilisek kikerülnek, a következők:

Steinfeld István 163.300,885, Rickl-örökösök 90.920,550, Hartstein István 74.119,840, Gyarmathy István 62.964,365, Reichmann Vilmos 58046645, Richter Gédeon 54.348,610, Wolff Li-

pót fia 51.682,510, Klein Samu 49.162,660, Schwarcz Lajos 48.788,700, Weisz Albert 48.000,000, Kun Antal 45.457,935, dr. Hadházy Zsigmond 44.501,455, Bosznay Dezső 43.312,500, Kontsek Kornél 42.538,700, Króh Vilmos 42.184,485, ifj. Balogh István 41.320,000, Ungváry József 39.133,395, Mihalovits Jenő 37.830,498, Révész Lajos 36.976,650, Fodor L. 36.933,750, Schlachta János 36.395,000, Bleyer

Kabát, Kosztüm, Ruhaszövetek,
selymek, divatflanelok és mindenféle
ŐSZI DIVAT UJDONSÁGOK
naponta érkeznek!

Kirakatainkat sziveskedjenek figyelemmel kíséni!

Aszódi és Róth divatáruháza

A Községi Tisztv. Országos Szöv. szerződéses szállítói.
Tisztviselőknél 5% kedvezmény!

Mór 34.606,785, idősb Kardos László 34.569,355, Csanak Jenő 34.457,535, Schreiber Lajos 33.784,130, Weinberger Lajos 33.784,130, Horváth Gábor 33.572,575, Kovács Gyula 33.319,930, Bérnfeld Samu 32.591,840, Benkő János 32.789,755, Ungerleider Gábor 31.623,165, Walmér Samu 31.349,000, Halmágyi Samu 30.599,875, Nyilas István 30.531,950, Sesztina J. 30.288,453, Frank Sándor 29.849,715, Marx János 29.307,735, Kaszanyitzky Endre 28.247,313, Kenyeres Károly 27.631,817, Wiener Adolf 27.439,650, Jóna István 26.174,315, Polgáry József 25.703,280, Schwarcz Dóri 24.444,000, Gödény István 24.312,875, Gödény László 21.312,875, May Andor 24.106,000, Goldstein Aladár 23.995,584, Ungár Jenő 23.778,860, Balogh István 23.749,760, Virágos Lajos 23.509,505, idősb Horváth János 22.895,896, Molnár Bálint 22.367,990, idősb Kertész Imre 22.243,725, dr. Magoss György 22.195,755, Jóna János 21.396,490, Kovács Aladár 21.374,640, Deák István 21.216,690, Mlke János 20.769,280, Hartstein Gyula 20.611,280, Rózsa Lajos 20.160,000, Weisz Bertalan 20.071,520, Veréb Lajos 19.447,930, Félézyházy János 19.435,268, Létay Lajos 19.301,400, Bényás Emil 19.242,515, Nagy Sándor 18.987,025, Polgáry Miklós 18.570,295, Ekl József 18.424,425, Gáll Ferenc 18.412,317, Balogh István 18.150,400, Feldheim Dezső 18.150,400, Némethi Nándor 18.067,000, Nagy József 17.825,645, Vásáry László 17.777,000, Eszenyi József 17.632,145, Versényi Tibor 17.597,000, Geizer Simon 17.295,585, Zöld János 17.074,880, Hartstein Nándor 16.911,405, Balogh József 16.662,290, Márton Gyula 16.646,225, Szöllös Armin 16.636,310, dr. Kolesy Sándor 16.636,310, Békés Lajos 16.559,953, Kovács József 16.239,250, idősb Birinyi Lajos 16.116,460, Deák György 15.898,815, Kardos Zoltán 15.825,400, Kardos Gyula 15.825,400, Keller József 15.722,800, idősb Mórincz Ferenc 15.097,980, Polgáry István 14.824,075, dr. Körösi Kálm. 14.576,625, dr. Baltazár Dezső 14.342,000, dr. Sz. Szabó László 14.158,525, Sebastyán Lajos 13.977,000, Tóth Istv. 13.953,000, Vásáry József 13.649,000, dr. Lintner Sándor 13.363,875, dr. Galánffy János 13.182,750, dr. Szotyori Nagy Kálmán 13.159,070, dr. Láng Sándor 12.247,365, dr. Vásáry Istv. 12.407,770, dr. Tóth Endre 12.180,000, Debreczeni Jenő 11.312,310, dr. Bruckner Ernő 10.495,970, Jóna Gyula 9.587,530, dr. Miszti Károly 9.316,800, dr. Debreczeni Barna 7.657,982, dr. Fényes Jenő 7.301,850, dr. Hüttl Tivadar 7.250,000 korona.

— **Jelentkezni kell a testgyakorló kötelező ifjaknak.** Debrecen város elsőfokú közigazgatási hatósága felhívja a város területén lakó gondviselőket szülőket, gyámokat, munkaadókat, gazdákat), hogy a gondozásukban álló 16—21 éves testgyakorlás kötelező ifjakat utasítsák arra, hogy évi összeírásuk végett folyó évi szeptember hó 15—19. napján, (délelőtt 8—2 óra között) a testgyakorláskötelezők törzskönyvvezetőjénél városháza, felemler 12. ajtó, személyesen jelenjenek meg. A jelentkezés elmulasztása a rendelet 26. §-a értelmében egymillió koronáig terjedhető pénzbírság kiszabását vonja maga után. Nem tartoznak jelentkezni a tanköteles korban lévő (12—15 éves) ifjak, valamint a 16—21 éves koru ifjak sem abban az esetben, ha olyan tanítvány, vagy iskola növendékei, amelyekben rendszeres testnevelés (tornatanítás) folyik, valamint a főiskolák (egyetemek) rendszeres hallgatói sem.

Három debreceni orvostanár tartott előadást a Magyar Sebész Társaság nagygyűlésén

Budapest, szeptember 10. A Magyar Sebész Társaság 12-ik nagygyűlését ma reggel nyitották meg nagyszámu sebész jelenlétében. Vidáky Kamil dr. szegedi sebészprofesszor elnöki megnyitójában a sebészet fejlődését ismertette filológiai szempontból. Majd elmentette a múlt év óta elhunyt sebészeket, végül pedig bejelentette, hogy a legmélyebb elleni küzdelem sikere érdekében Bókay János professzor az igazgatótanács kérésére közbenjárta a népiéleti miniszternél. Az elnök köszönetet mondott Bókay professzornak eredményes közbenjárásáért. Majd felszólította a referenseket előadásuk megtartására.

Orsós Ferenc dr. (Debrecen), a csontvelőszervezetről és élettanáról tartott előadást többek közt. A második tudományos ülésen délután az általános sebészet köréből tartottak előadásokat, így többek között Hüttl Tivadar (Debrecen) és Loessel János dr. (Debrecen).

Egy örökbefogadó apa bestialitása

Szabadkáról jelentik: A Szabadka mellett levő Tavankút községben Tosenberger György negyvennyolc éves nős földmunkás 1923. évben örökbefogadott egy kilenc éves kisleányt. Két év óta van a kisleány Tosenberger házában, ahol jól bánták vele. Tosenberger felesége kedvelte a rendes, jó viselű leánykát és már úgy tekintett rá, mintha saját gyermekük lett volna. Nemrég észrevette Tosenbergerné, hogy a kisleány titokban sirdogál. Kérdezte, hogy ki bántotta. A leány a faggatásra még jobban sírni kezdett, de nem beszélt. Az asszonynak gyanússá vált az eset és most már erősen követelte, hogy mondja meg sirásának okát. Erre aztán megdöbbentő eset derült ki. A leányka elmondta, hogy az örökbefogadó apa, Tosenberger György már régebbi idő óta viszályt a fejletlen kisleánnyal és megejtette azt. A bűnös viszony az örökbefogadó apa és az örökbefogadott leányka között nem maradt következmények nélkül. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a most tizenegy éves kisleány három-négy hónap óta áldott állapotban van. Tosenberger György ellen felesége feljelentést tett a szabadkai ügyészségnél, amely azonnal elrendelte letartóztatását és a nyomozás megindítását. Tosenbergert bekisértek az ügyészség fogházába.

— Debreceni építész az állami bérházak tervezői között. Az állam a bérházak építésére 6 nagy bérházat épít Budapesten, mindegyikben 30 modernül berendezett lakás lesz. Mind-egyik bérház tervezésére 8-8 nevesebb budapesti építészről szólították föl. Az építészek egyik 8-as csoportjában olvassuk dr. Kardos Ferencnek az ismert vasbetontervezőnek a nevét. Dr. Kardos Ferenc debreceni származású, itt végezte a középiskolát és mint okleveles építész itt az egyetem építésénél kezdte gyakorlati működését. A fiatal építész bizonyára igyekezik fog méltó módon megfelelni a megítélés felhívásának.

A német horogkeresztesek rohamcsapatának bestiális gyilkossága

A „fekete honvédek” meggyilkoltak egy társukat, mert az megdorodott a fegyvelmeztlenségüktől

Berlin, szeptember 10. Még alig csillapodott le az izgalom, amelyet a schverini kampókeresztes gyilkossági per a közvéleményben felkeltett, már egy új hasonló per kezdődik Landsbergben. Egy Greschke nevű elektrotechnikusról van szó, aki a háború után belépett az ugryvezezt „fekete honvédségbe” (Schwarzer Reichswehr). Ez a német kampókeresztesek és fajvédők akkor még elismert katonai szervezete volt. Greschke azért állt be közéjük, mert szerette a katonai életet, azután meg munkát nélkül is volt. Altszti rangot helyezték el a kampókeresztesek az ugryvezezt K-osztalba (Küstrin mellett). Az itteni élet, a fegyvelmeztlenség, az ellenszenves állapotok gyorsan elkézelvletlenítették Greschkét és elidegenítették őt barátaitól. „Felebbvalói” azonban észrevették ezt.

összehívták a vérbírókat és kimondták a szerencsétlen ember fele fölért a halálos ítéletet

Az elhatározott gyilkosságot egész rafinált módon és hallatlan vakmerőséggel hajtották azután végre. Greschkét valamihoggy vegyen részt egy autózásban. Az autó a szerencsétlen embert, aki Küstrin mellett lakott, egy Gorgest nevű helységben, a Barwalde melletti erdőbe vitte. Alig ért az autó az erdőbe.

a „fekete honvédség” egy százada, egy tiszt vezetése mellett átkutatta az erdőt s miután megállapította, hogy senki nem tartózkodik benne, őrséggel vette körül, hogy a gyilkosságot meg ne zavariák.

Vakbuzgó „mártirokat” termel a nagyszakácsi álcsoda

Akik azért sirnak, mert nem akarják tömlöcbe vetni őket

Nagyszakácsi, szept. 10. Czirony Gyula dr. vizsgálóbíró tegnap Nagyszakácsba érkezett, hogy a minapi véres eset ügyében a helyszínen nyomozzon. Még augusztus vége felé történt, hogy

Sellej Imre nagyszakácsi plébános az utcán megtámadták,

életveszélyesen megfenyegették és követelték tőle, hogy hagyja el a helységet, mert nem hisz a csodában.

Egy Szűcs Sándor devescseri ember a következőket mondta a plébánosnak:

— Hagyja el Nagyszakácsit. Én fogok idejönni, mert

én vagyok az Ur Jézus Krisztus utódja.

Erre a pap barátságosan a következőket válaszolta:

— Nézzék, emberek, én nem mondom, hogy itt nincs csoda, lehet, hogy Isten csodát tesz, de várjunk. Várjuk meg, amíg a nagy papi méltóságok ezt a helyet szentesítik.

A tett végrehajtására kiszemelt két embert, aztán az erdő közepén kidobta az autóból Greschkét, borzalmasan megkínozta s azután agyonlőtte.

Idáig minden pontosan az előre elkészített terv szerint folyt le. A gyilkosság azonban idegessé tette a két fiatal kampókeresztest és miután nagy sebészen elásták áldozatuk holttestét, ott feleltették a földön katonai köpenyegét. Az erdőből kiérve már észrevették, hogy bűnület hagytak ott, de nem mertek érte visszamenni. A favágók aztán meg is találták a köpenyt és annak nyomán a hullát. Erre megindult a nyomozás. Eleinte cigányokat gyanúsítottak, de mikor azután Küstrin vidékén több más gyilkosság is történt, a gyanú a „fekete honvédségre” irányult. A nyomozás nagyon nehéz volt, mert katonai alakulatoknál a rendőrség csak külön engedéllyel nyomozhat, azonban idővel mégis

megállapították, hogy azt a századot, amely a gyilkosságnál asszisztált, egy Schultz nevű volt főhadnagy vezette.

Mikor ez kiderült, Schulz már más hasonló természetű gyilkosságok miatt le volt tartóztatva és vizsgálati fogoly volt a

A per, amelynek megkezdése éppen a nyomozás elhuzódása miatt még bizonytalan, különösen a középpontjában álló Schulz személye miatt nagy érdeklődést. Schulz a posdami altszti iskolából került ki és a háború alatt tiszt lett és jelentékeny szerepet játszott a „Schwarzer Reichswehr”-ben, amely valaha az 1923 október 1-i küstrini puccs előtt elismert katonai alakulat volt és ostromesapata az aniszemita monarchistáknak.

tízhusukat, egymillió ötszáz ezer koronára büntették őket fejenként.

A két ember 27-én távozott a marcali bíróságtól, 28-án már ismét vissza is ment a két ember Nagyszakácsba. Itt összegyűjtötték a népet, lázították őket, beszédeket tartottak a pap ellen.

A esendörök közbeléptek, ismét lefogták a két embert és ismét visszavitték Marcaliba. Amikor Marcaliban a vizsgálóbíró elé kerültek, ez a lelkükre próbált beszélni. A beszéd után Gál a földre vetette magát és így szólt:

— Mi mártirok vagyunk, tudjuk jól, hogy az a sorsunk, hogy esendörkézről-esendörkézre, börtönről-börtönrre fogunk járni és így az a sorsunk, ami Jézus Krisztus sorsa volt. Én már meghaltam ez előtt, Mária feltámasztott, én vagyok az ő fia, az új Jézus Krisztus! Ő megparancsolta nekem, hogy mondjam szerteszét a világban, hogy itt van az új Jézus Krisztus és hogy megjelent Mária. Aki nekem nem hisz, az eretnek, az szörnyű büntetést fog szenvedni.

A vizsgálóbíró, látva, hogy milyen fanatikus emberrel van dolga, átment Gállal együtt a főszolgabíróhoz. Dr. Sipos főszolgabíró szintén a lelkére próbált beszélni az embernek azzal, hogy megtesztették őket. Közben értesítették a két ember hozzátartozóit is, ezek előttek. A két ember azután sírva-zokogva hagyta el a főszolgabíró helyiségét, mint mondták.

azért sirnak, mert nem dobták őket tömlöcbe és így nem szenvedtek

A két embert megfenyegették. Mint értesülünk, Bódy Zoltán zalai alispán fel fogja szolítani a községi elöljáróságokat, hogy határozott fellépéssel, de emberi módon vessenek véget az egyház, a vallás tiszteletét és tekintélyét romboló mozgalomnak.

Ismeretlen tettesek merényletet akartak elkövetni dr. Mező Sándor ügyész ellen

A debreceni rendőrség szokatlanul érdekes ügyben indított széleskörű nyomozást a napokban.

Mező Sándor dr. ügyész élete ellen ugyanis két eddig még ismeretlen ember merényletet tervezett és azt végre is akarták hajtatni a napokban.

Az ügyész egyik jóakarójának véletlenül tudomására jutott a két gonosztevő szándéka és egy névtelen levélben figyelmeztette Mező Sándor ügyészt arra, a veszedelemre, amelyet a két gonosztevő terve jelent. Az ügyész így még idejében értesült és megiette az intézkedéseket, hogy az ismeretlen gonosztevőket megakadályozza tervük keresztülviteleiben.

A névtelen levélben elmondta az ismeretlen jóakaró, hogy két napszámas külsejű embernek a beszélgetését hallgatta ki egy sötét utcán.

A két ember arról beszélt, hogy rövidesen leszamolunk Mező Sándor ügyéssel és a lakását is ki fogják rabolni. Az egyik ember nagy gyűlölettel beszélt az ügyésztől és olyan színezete volt a beszélgetésének, mint aki bosszút akart volna állni az ügyészen.

A névtelen levélben foglaltak alapján megindult a nyomozás, de a legközelebbi kutatás után sem sikerült a nyomukba jutni. A nyomozó

detektíveknek még a névtelen levél-író kilétét sem sikerült megállapítani. Valószínűnek tartják, hogy a merényletet azok akarták végrehajtani, akik ellen az utóbbi időben Mező Sándor dr. képviselte a vádat. Az ismeretlen gonosztevők elítélésükért akartak bosszút állni az ügyészen. A nyomozás tovább folyik.

Puskás Jenő rágalmazási ügyében a Tábla jóváhagyta a törvényszék marasztaló ítéletét

Puskás Jenő újságíró a miskolci törvényszék a múlt évben 500.000 korona büntetésre és a perköltségek megfizetésére ítélte, mert a miskolci „Magyar Jövő” című kurzusában dr. Fényes Endrét megrágalmazta. Fényes Endre dr. ugyanis 1923-ban a debreceni törvényszék előtt Fazekas Sámuel főszekesztő védelmét látta el, akít a magyar állam megbecsülése elleni vétség miatt vont felelősségre a törvényszék. Erről a tárgyalásról vezércikket írt Puskás Jenő, amelyben azt a kitélt alkalmazta, hogy meg kell hozni az olyan ügyvédet, aki e fajta ügyben elvállalja a védelmet.

Felbuzdulás folytán ma került az a jellegzetes kurzus-história a debreceni tábla elé. A tárgyaláson Oláh Miklós dr. táblai tanácselnök elnökölt. A perbeszéd során dr. Fényes Jenő előadta, hogy Puskás Jenő inkriminált cikke azonfelül, hogy hemzseg a sőtét és elvakult zsidógyűlölet kijelentésektől, minősíthetetlen módon támadta dr. Fényes Endrét ügyvédi közeledésértelése miatt. A védőbeszéd elhangzása után a tábla jóváhagyta a törvényszék által kiszabott büntetést. Az ítéletben a perbeszédet elutasították.

HIREK

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai templomban:** Pénteken este 6 órakor, szombaton reggel 7 órakor, délelőtt fél 11, délután fél 5, este háromnegyed 7 órakor. Vasárnap és pénteken Szeliichos hajnali 4 órakor, a többi napokon reggel fél 6 órakor. Hétköznapokon este egyneked 7 órakor. A Kápolnási-utcai templomban reggel fél 7 órakor.

— **A tábla szombaton dönt az olasz-liszka rabbi szabadlábra helyezésének kérdésében.** A debreceni törvényszék-től a vádtanács határozata ellen beadott felfolyamodásokat és az ügy iratait esütörtökön délelőtt átadták a táblához és az ügyet Visky Sándor dr. táblabírónak osztották ki, aki referálni fogja a Perjessy-tanácsban. A tábla döntése Friedlaendernek szabadlábra helyezésének kérdésében szombatra várható.

— **Újabb rendelet a vándoriparosokról.** A kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán a jövőben vándoripar (vándor drótosok, ablakosok, kőszőrösök, nap és esernyőjavítók, üst-foltozók s teknővájók munkája, csakis az I-ső foku iparhatóság által kiadott vándoripari engedély alapján gyakorolható. Engedélyt csak az kap, aki nagykorú és magyar állampolgársággal bír, vagy annak elnyerésére a szűk séges lépéseket már eddig megtette s állandó lakóhelyük van, azonfelül köz-erkölessi és egészségügyi védelmi szempontból kifogás alá nem esik. Vándoriparosok gyermekei gyámhatósági jóváhagyás mellett 18 életév betöltése után is nyerhetnek ily engedélyt. Az engedély után 3 aranykoro-

Megrendítő tragédia a gráci erdőben

Trena Frigyes meggyilkolta magyar származású szerelmesét és kislát, mert nem vehette el feleségül — A szerencsétlen erdész is öngyilkos lett

Grác, szept. 10. Frena Frigyes állami erdész tegnap este 7 órakor a Gratweinről a Bürgergekel egy sűrű erdőjében agyonlőtte Keleti Elzát, egy nürnbergi orvos elvált feleségét és két éves fiát, Keleti Bélát, azután agyonlőtte magát.

Ugy történt a véres tragédia, hogy az erdész a sűrűségben először a kislát, Keleti Bélát lőtte fölé. A golyó a balhalántékát furta át, azután még egy második lövést a szívének irányított. Az asszonyt szintén először fölélőtte és utána még háromszor lőtt a szívébe, amikor végzett a szerencsétlenekkel, kijött az erdőszélre és a völgyben dolgozó tanácsosoknak lekiáltott, hogy hivatnak

csendőröket, mert az erdőben holttest hever. — A munkások gyorsan felsiettek a hegytetőre, de ekkor már a sűrűségből újabb dörrenés hallatszott, az erdész lőtte magát fölé. Mind a három szerencsétlen embert egy helyen találták meg, fejük felett egy fára madzag kötve, a madzagon három levél esingött. Az egyik a csendőrségnek szólt. Az erdész ebben megírja, hogy közös akarattal mentek a halálba. Nem esküdhetek meg, noha bensőségesen szerették egymást, mert Frena nem akart elválni feleségétől. Ezt a levelet Keleti Elza is aláírta és mindenben megerősítette. Az erdész özvegyet és három gyermekét hagvott hátra.

na ipardij fiztendő a város házipénztárába. Vándoriparos segédet nem tarthat. Az engedély nélküli vándoripar gyakorlása, segéd tartás, vagy a megkapott engedély kéznél tartásának elmulasztása kihágási uton 1.000.000 koronáig terjedhető büntetettik. A rendelet a hálalókereskedést nem érinti, vándoriparos azonban a saját maga által készített áruk árusítására is jogosult. Az eddig vándoriparra kiadott különféle engedélyek 1925 évi december hó 31-ig érvényesek, ezen az időn túl már azonban kizárólag csak az új vándoripari engedély alapján lehet vándoripart gyakorolni.

— **A Simonyi-úti fasor sorsa.** Az augusztus 2-iki és 3-iki orkán nagy pusztítást okozott a Simonyi-út szép akácfasorában, amelyből sok hatalmas szálját kitért. A Helyi Vasút most beadványt intézett a városvezetés felé, kérészettel arra, hogy a vihar sok fa gyökérzete felett meglazította a földet s így nagyon valószínű, hogy a Simonyi-úti fasor nem állna ki még egy orkán. Épen ezért a fasor kiirtását kéri, mert ha a hatalmas akácok kidőlnek a villamos vasút vezetékét, a pályatestet megrongálják és akadályozzák a forgalmat, a Helyi Vasút pedig a kárt a városra hárítja. A beadványt kapcsolatosan Pohl Ferenc városi fő-kertész jelentette a tanácsnak, hogy a vihar által megrongált fákat kivágatva, hogy a további irtás szükséges-e, azt csak szakértő bizottság állapíthatja meg. A tanács esütörtöki ülésén az erdőigazgató, a főkertetész és Borsos József tb. tanácsnokot bízta meg a Simonyi-úti fasor ügyének megvizsgálásával. Bármilyen is a vizsgálat eredménye, bizonyos, hogy olyan megoldási módot kell találni, amellyel legalább is hasonló szépségű fasort lehet a Simonyi-úton ültetni, mint a mostani százados akác sor.

— **Dr. Szenes Zsigmond gyermekorvos** Péterfia-u. 42. hazaérkezett és rendeléseit megkezdte.

— **Ócska és új tankönyvek** a legújabb kiadásokban, valamint író- és rajzszerek legnagyobb választékban kaphatók Aczél Henrik antikváriumában. Előző évi tankönyveket ideire mérsékelt ráfizetéssel becserelek. A kiadásokért vagy esetleges hiányosságokért felelősséget vállalok és ilyeneket kicserélek, vagy visszavezek miert is hozzám teljes bizalommal fordulhat. Piac-u. 24. Első Takarékpálota. Ref. Kistemplommal szemben. Telefon 575.

— **A strandotrány újabb bonvodalmi.** A nagy port felvert városi uszodai botrány, most ismét napirendre került. Mint megírtuk, Balog Ferencet Vári Sándor tomatánár könnyű testi sértésért fejelentette a járásbírószágon. Balogot szeptember 2-án dr. Melán Dezső járásbíró bűnösnek mondta ki könnyű testi sértés vétségében és 10 napi fogházra és másfél-millió pénzbüntetésre ítélte és négy-száz ezer korona ügyvédi költség megfizetésére kötelezte. Az ítélet annak idején Balog és védőügyvédje megfellebbezték. Ezzel az ügy a törvényszéki tárgyalásig befejeződött volna, de az ítélet megfogalmazásánál a bíróság elmaradt. Balog Ferenc ugyanis a debreceni járásbírószágon elfogútsági kifogást adott be, dr. Melán Dezső járásbíró ellen azzal az indoklással, hogy az ügy előbb Janka Dezső járásbírónak lett kiosztva, de dr. Melán azt direkt kikérte a maga számára. Jogászai körökben nagy érdeklődéssel várják a döntést.

— **Tankönyvek, író- és rajzszerek** könyvtáskák, szíjak, körzők, tolltartók stb. óriási választékban kapható Hegedűs és Sándor rt. könyvkereskedésében, Piac-u. 34. Főposta mellett. Telefon 54.

— **Helyreigazítás.** Téves a Debreceni Független Újság 1925. évi augusztus hó 11-iki számában megjelent „A város a Köntösgáton is új iskolaépítélet emel” című cikk azon állítása, hogy a telepünkön lévő épület átengedése esetén 60 millióban akartuk az évi bérösszeget megállapítani. A valóság az, hogy 1925. június hó 10-én a városhoz intézett levelünkben készséggel hajlandók voltunk a város rendelkezésére bocsátani a kérdéses épületet havi 145.530 papirkoronáért, tehát ugyanannyiért, mint amennyit a jelenlegi bérlők fizet. Debreceni Gőztéglagyár rt.

— **Vigszínház: Don Carlos, Uránia; Az akarat ura.**

— **Csaló szobalány.** Furfangos módon károsított meg Szentpéteri József né háztartási alkalmazott több hiszékeny kerekedőt. Szentpéteri né szobalány volt több debreceni uricsaládnál alkalmazásban. Mindenütt kiismerte a helyi viszonyokat s tapasztalatait később a szogálatból elfávozva, a maga hasznára fordította: bement egyes üzletekbe és volt gazdáij nevében vásárlásokat eszközölt. Legutóbb azonban rajtavesztett; egy nagyobb divatcéghez ment be azzal,

hogy urnője számára nagyobb vásárlást eszközözzön. A nagy megrendelés azonban gyanus volt a cég főnökének és felhívta telefonon a szobalányt által bementett címet. Természetesen azt a választ kapta, hogy ők semmiféle megbízást senkinek nem adtak. Erre a legközelebbi rendőrről leigazoztatott az asszonyt és előállították a rendőrségre. Közben több fejletetés is érkezett ellene. Szentpéteri né tegnap kísérték át a debreceni ügyészséghez, ahol dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd lopás és csalás gyanúja miatt előzetes letartóztatásba helyezte.

— **Vigszínház: Don Carlos, Uránia; Az akarat ura.**

— **Mezítelenre vetkőztették a munkácsi rokkant hivatalban a hadiözvegyeket.** Pozsonyból jelentik: Kassai lapok adnak hírt a következő felháborító esetről: Munkácson berendelték a rokkantügyi hivatalba mind azokat a hadiözvegyeket, akik állami segélyt huznak, ott azután értéskre adták, hogy meg kell vizsgálni őket, vajon tényleg épek és erősek-e, el tudják-e magukat tartani kezük munkájával, vagy csakugyan az állam segítségére szorulnak. Felszólították a hadiözvegyeket, hogy vetkőzzenek mezítelenre. Sokan voltak az asszonyok között, akik ezt megtagadták, mire megfenyegették őket, hogy elvesztik a hadisegélyt és az özegegy nyugdíjat. Két esch hivatalnok végezte ezt a felülvizsgálást, amint ők mondták és a végén azok a szerencsétlen asszonyok is levetkőztek a tisztviselők előtt, akik eleinte huzódzkodtak fölé. A botrányos eset után a hadiözvegyek összegyűltek a rokkantak egyesületében, ott mind egy-kikkel jegyzőkönyvet vettek föl, hogy tiltakozzanak a vérlázító visszaélés ellen a kormány-nál.

— **Kivándorlásra kényszerítik a magyar telepeseket a románok.** Genéből jelentik: A Journal de Geneve az erdélyi és hánáti magyar telepesek ügyében hozott népszövetségi tanácsi határozattal kanrsolatban azt írja, hogy értesülése szerint a telepesek igen nehéz helyzetbe jutottak. A törvény csupán csak négy holdat hagy meg számukra, ami elégtelen létminimumuk biztosításához. A felosztott földek nem idegeníthetők el, ezért nem tudnak négy holdjuk mellé újabb holdakat vásárolni, ami nagyon sokat közülök kivándorlásra kényszerít. Ilven körülmények között a telepesek nagy kiábrándással fogadják a tanács határozatát, amely a telepesek képviselőjének, Tornya Gyulának kijelentése szerint nem kár talánitást, hanem csupán esélyt alamizsnát biztosít.

**HA REUMÁS,
hasznájon iszapot a
MARGIT-
fürdőben**

Ha azt akarja, hogy a fehérneműje vakítóan fehér legyen, használja az ujkor legjobb mosószert, a **Wesilla**, mely a fehérneműnek kefével való dörzsölését teljesen feleslegessé teszi, amennyiben egyszerű főzéssel is elérjük a legszebb és legtartósabb fehérítést. Azonkívül megtakarít munkát, időt, szappant és szódát. Bővebbet a **Wesilla** mai hirdetésében, melyre ezúttal is felhívjuk a t. olvasóközönség figyelmét.

Legnagyobb szőrmeáruház. Piac-utca Fő-ut 4. szám. Elsőrangú szűcs-áruházi szigorú szabott árak mellett: seál bunda 7.000.000 K-tól 30.000.000-ig perc bunda 15.000.000 koronától 100.000.000-ig, sport bunda 1.500.000 koronától 10.000.000-ig, női bőrkabát 2.500.000 koronától 5.000.000-ig, női bekecsék, női sapka 2.000.000 koronától 5.000.000-ig, róka gallérok és saálók 5.000.000 koronától 10.000.000-ig. Elsőrendű férfi bőrkabátok 2.500.000 koronától 15.000.000-ig. Mindennemű szűcs-áruházban kizárólag saját készítmény. Végh Gyula szűcsmester.

Ünnepi imakönyvek (Machsork) az izz. ünnepekre, Mirjam és Hevesi imakönyvek vászon és bőrkötésekbe legnagyobb választékban kapható Hegedűs és Sándor Rt. könyvkereskedésében.

Eladó a Kápolnási templomba több rendbeli üllőhely József kir. herceg-u. 38.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

PÉNTEK: *Marica grófnő.*
SZOMBAT: *Papa.*

Mozgósínházak:

VIGSZÍNHÁZ: Világatrakció! Conrad Weidt szereplésével Don Carlos. Spanyol történelmi dráma Richárd Oswald rendezésével, 2 részben, 1. rész: Aranjuez-i szép napok. 2-ik rész: Az inkvizíció.

URÁNIA: Világatrakció! A titkok háza főszereplője Nikolans Kolinnal. Az okarat ura. Izgalmas kalandordrámák, 7 felvonásban. Iván Mosjukin rendezésével. Kísérő: Fattyia kis hániss, húrleszk.

Az előadások a nagy érdeklődésre való tekintettel 5-7 és 9 órakor kezdődnek.

Jón: Conan Doyle regénye: Az elsüllyedt világ.

SPORT

Vasárnap a szezon legérdekesebb mérkőzése kerülnek lejátszásra a DTE nagyverdei sporttelepén. Délután 2 órakor a DVSC mérkőzik a NyTVE-vel. A DVSC a múlt évben csak hatalmas finissel tudta a bajnokságot a NyTVE-vel szemben megvédeni és a nyíregyházi csapat most is kiváló formában van. A mérkőzés mindenesetre elsőrendű sportot fog nyújtani. — A DVSC—NyTVE match után a DTE és DKASE játsszák le bajnoki mérkőzésüket. A két régi rivális találkozása ezúttal különösen érdekesnek ígérkezik, mert a DKASE a múlt vasárnap tett tanúságot kitünő formájáról, míg a DTE új csatársorral kísérletezik, hogy kireparálja a Berettyóújfaluban szenvedett esorbát. — Érdekesekek lesznek az ifjúsági mérkőzések is, délelőtt 10 órakor a DTE—DKASE, 12 órakor pedig a DVSC—NyTVE ifjai játszanak. A II. osztályban pedig a KASE-pályán a DMTE—Berettyóújfalui IKSE bajnoki mérkőzés kerül lebonyolításra, délután 4 órakor.

Bíróküldés. A bíróküldő bizottság a vasárnapi mérkőzésekre a következő bírókat küldte ki: DTE—DKASE: Tamásy László. Határbírák: Mihály Gy. Rentz A. — DTE ifj.—DKASE ifj.: Szántó Z. — DVSC—NyTVE: fővárosi bíró. Határbírák: Székely, Havas E. — BUSE—NyKISE: Haidu I. — Ny. MTE—Ny. Postás: Kondor. — KISE—KSE: Kerekes G. — DMTE—

BIKSE: Pauló I. — T. Mosve—K. Move; Szabó K., Derecskei Move—P. Postás: Machó F.

A bécsi nemzetközi atlétikai mérkőzésen szépen szerepeltek a magyarok. Bécsből jelentik: A mai nemzetközi atlétikai mérkőzéseken a 400 méteres futást a magyar Kurunczy nyerte meg a francia Joune előtt 50,8 mp. alatt. A 200 méteres futásban első lett a magyar Hajdu 22,2 mp. alatt. Félméterrel mögötte Ritter (Bécs), 1 méterrel utóbb 3. Judet (Franciaország). A távolugrásban a német Czafir (Páris) győzött 7,35 méterrel. Ugyancsak Czator nyerte meg a százméteres futást is 11 mp-el. A 800 méteres futásban első lett a francia Barathon 1,55 perces új francia rekordidővel, második lett a bécsi Marh, 1,56 mp. osztrák rekordidő alatt. Az 1500 méteres síkfutásban Barathon lett az első 4,12 mp. alatt. Az 1000 méteres futást a francia Caudet nyerte meg, megelőzve honfitársát, Norlandent. Az olimpiai stafétát a franciák nyerték meg 3,29 mp. alatt. A második lett a WAC 3,30 mp-el.

KÖZGAZDASÁG

Tovább szállárdult a gabonaföldszé A tőzsdetanács hivatalos árfolyamai: Tiszavidéki buza 377—390, felső tiszavidéki buza 377—387,5, fehérmegevi 372—385, pe-tvidéki és dunántúli 370—385, rozs 265—270, árpa 265—280, sörárpa 310—360, zab 240—255, tengeri 280—287,5, repace 580—595, kórpá 175—180.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai: Angol font 345,000—347,000, Cseh korona 2096—2118, Dinár 1245—1267, 5 dollártól fejjebb 71,270—72,050, 5 dollártól lejjebb 71,170—72,050, Francia frank 3355—3389, Zloty 12,025—12,305, Lei 347—353, Leva 506—516, Lira 2960—2992, Német bir. márka 16,770—17,020, Schilling 9989—10,071, Hollandi forint 28,330—28,600, Svájci frank 13,738—13,848, Dán korona 17,520—17,680.

Parókát
raktáron tart egyévi jótállással
Komáromi
hőlgynyodrász, Arany Blka-bérbház

Fűszer-és vegyeskereskedésekben árusítható tömegesek helyezésére a debreceni, a hajdúmezei és az erdőgye és az erdőgye megyei fűszer-és vegyeskereskedések már más cikkekkel egyetként látható és jól bevezetett körzeti képviselőket keresek. FEKETE ANDOR, Budapest, IX., Ferencz-körút 22.

Nádroletta
rendeléstgyűjtő **Welsz Mihály** szigetvári egyén nem alkalmazottunk, figyelmeztetünk mindenkit, hogy vele üzletet ne kössön, mert érte nem vállalunk felelősséget.
Nádrolettakészítő Ipar, Vasvár.

Paplanvarrodámban készülnek a legmodernebb paplanok. Villanyerővel frissítve és tisztítva **DEBRECZENI**, varroda: Kossuth-utca 11., üzlet: Sas utca 4.

Épület, OTTÓ MIHÁLY
mű- és Rákóczi-u. 13.
veszbuter Sodrany
lakatos agybetétek
megrendelői

Szoba-lakkok árai
WEISZ festéküzletében
Hatvan-utca 8.
„Medve” lakk 1 doboz 36,000 K
„Elbe” borostyán ” 32,000 ”
” linoleum ” 32,000 ”
Baba ” 26,000 ”
Zománc (Email)
lakkok árai:
Marx 1 kgos doboz 36,000 K
Elbe ” ” 36,000 ”
Pacific ” ” 32,000 ”
1/2 és 1/4 kgros dobozokban kilogrammonként drágább.

TANCZER G. GYÖRGY
HEGEDŰ- ÉS HANGSZERKÉSZÍTŐ.
Üzlet: **BATTHYÁNYI-UCCA 6.**
HEGEDŰ KÉSZÍTÉS ÉS SZAKSZERŰ JAVÍTÁS.
HUROK, VONÓK ÉS HANGSZER ALKATRÉSZEK KAPKATÓK.

A mai könyvpiac szenzációja!
Most jelent meg!
Világostól-Trianonig.
A mai Magyarország kialakulásának története.
Írta: **Pethő Sándor.**
A földrajzi részt írta **Fodor Ferencz** egyet. m. tanár 45 arcképpel, számos térképpel és ábrával, nagy 8° 230 lap, egész vászonkötésben ára **157,000.— kor.**
Kapható:
Hegedűs és Sándor Rt.
Könyvkereskedésében a főposta mellett
Telefon: 54.

ROTHMANN TÜKÖRGYÁR
CSAPÓ-UTCA 19. TELEFON: 13-01.

Őszi sasionra mindenféle iskolai és intézeti ruházati cikkek legolcsóbb napi áron beszerezhetők
SZABÓ ÉS ZENGEVALD cégnél
Debrecen, Szent Anna-u. 3.

Ócska és új tankönyvek
legnagyobb raktára
ACZÉL HENRIK
modern antiquáriumban,
ahol mindenféle író- és rajzeszközök, könyvszajak, táskák, körzők, tolltartók stb. a legelőnyösebben szerezhetők be.
Piac-utca 24., Első Takarékpályotában,
a ref. histemplommal szemben.

Ha vakítóan fehér ruhát akar, használja az ujkor legjobb mosószert a **„Wesilla”** önműködő mosószert!
Wesilla mosószert kiméli a ruhát, főleglegessé teszi a kefével való dörzsölést, egyszerű főzéssel a ruha legszebb és legtartósabb fehérítése érhető el.
Teljesen ártalmatlan! Garantált kiörmentes!
A legkényesebb ruhákra alkalmazható!
Meglepo eredmény! Nincs többé dörzsölés!
Megtakarít munkát, időt, szappant, szódát!
Gyártja: **MAGDALIN VEGYIMŰVEK,** Budapest, III., Tavasz u. 5. Tel. 104-36.
Mindentől kapható.

Párisi és bécsi kalap-modellek
legszebb kivitelben
HEIN MATILDNÁL
Piac-utca 38.
Alakítások oicsón és pontosan.

POLOSKÁT
svábbogarat, tücsköt, hangyát 24 óran belül mindenki kúrthatja a szabadalmazott feregirtóval. Olcsó árban kapható
STERN festéküzletében
PIAC-UTCA 10., Bikkával szemben.
Garantált minőségű patkány- és egérrirtóból állandóan nagy raktár.

DIÁK SAPKÁK
minden iskolához,
LEVENTE SAPKÁK
minden színben kaphatók
Szabó János üzletében
Ref. püspöki-palota,
a Nagytemplommal szemben.

KUN JÓZSEF uridivatlerme
Széchenyi-utca 1.
Dus választékban érkezett divatos angol kelmékből meglepoen előnyös árban vállal részletre is.

ZONGORA és vonóshangszerek javítását és hangolását helyben és vidéken jutányos áron vállalja **Tonté**
zongorakészítő, Piac-u. 30. (udvarban).

Az összes elemi- és középiskolákban
használatos

TANKÖNYVEK

az előirt legújabb kiadásokban, ugyszintén író-
és rajszerek, legnagyobb választékban kaphatók

HEGEDÜS és SÁNDOR rt.

könyv- és papírkereskedésében

Piac-utca 34., a főposta mellett.

APRO HIRDETESEK.

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetéseit, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Ujság Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Hegedüs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél H. örök (Piac-utca 24.) és a Csáthy-féle könyvkereskedés (Piac-utca 8.) pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szög 8000 korona, minden további szó 800 korona. Vastagbetűs szó 1600 korona.

POSTA

„JOGÁSZFIU” levele ott, ahová kérte. R. 3647

VÉTEL

HULLOTT és vágott haját vesz a Fábry hölgyfodrász szalon, Battyányi 2. 3226

VESZEK készpénzért, vagy bépelek 100 hektóig új boroshordókat vagy használtat. Ajánlatokat Molnár Lukácshoz, Kossuth-u. Városháza. 3567

ELADÁS

FODRÁSZOKNAK, vendéglősöknek szállodásoknak használt falli tikrók olcsón eladó. Sipkovits t. úrkögyár. Sziv-u. 14/15. 1816

NŐI modell kalapok jutányosan szerelhetők be Jungreisznál, Arany János-utca 37. 2707

HÁLÓSZOBÁK legolcsóbban kaphatók részlete Marozsán asztalosnál, Kut-utca 104. 2741

80 HOLDAS jó homokföld, melyben 2 hold kaszáló, 2 hold erdő. 58 szántó, tanyával, jutányosan eladó. Marozsán Jánosné, Nagyléta. 3229

VASASTÉGLA, kitűnő minőségű, nagyon olcsón kapható. Hortobágy téglagyár R. T.-nél, Szentanna-u. 11. 3286

ELADÓ nagytekű ház, Timár-utca 38. Lakó nincs. 3574

BORELADÁS, elsőrendű 100 hektó rizling, ezeriő nagyban és hordónként még kapható. Kézszel szedett alma télire megrendelhető. Molnár Lukács termelőnél, Kossuth-utca, városháza. 3579

SESTAKERT 66. szám alatti villa és szőlő eladó. Értekezhetni Honvéd-utca 9/B. 3629

LEGÚJABB divatu bársony kalapok kaphatók 200 ezerért Turinénál, Piac-utca 41. 3616

20 PUPUS méhkas eladó. Antal János Nagyléta. 3681

TIZMÉTERES göré Kádár dűlőben jutányosan eladó. Bővebbet a déli órákban Péterfia 53. sz. 3675

10 DRB. márványasztal sürgősen eladó Csillag-u. 54. 3672

HORDÓ 40 hektó, kijórástalan állapotban kölcsön kiadó. Eötvös-u. 7. 3671

ELADÓ Kisszepesen 16 hold szántóföld, 897. tanyaszám és Csemete-u. 14. számú ház. Értekezhetni ugyanott. 3669

ELADÓ ház Ispóty-p. 15. Beköltözhető 3 szoba és mellékhelyiségek. 3654

SZÓLÓ egy nyilas, Sestakertben eladó. Erzsébet-utca 20. 3648

TEL. URADALMI, magas zsirtartalmu, állandó téli-nyári házhoz szállításra megrendelhető Piac 16 ll. 4. Telefon 13-88. 3645

HORDÓ javítások legolcsóbb árban báró Györfy hordógyárban, Nap-utca 4. alatt készülnek. Telefon 12-83. 3687

GYÜMÖLCSÖS 418 kvadrát eladó. Boldogkerten, Egyfűkert-utca 48. Értekezhetni Vigkedvű Mihály 61. 3686

VILLAMOS felszerelési anyagok olcsó árban teljesen újak eladó. Megtekinthető este 6 órától. Grósz, Bethlen-utca 76. 3641

KERESLET

KÖZÉPISKOLÁS fiukat vagy leányokat teljes ellátásra piacon elfogad keresztyény uricsalád. Cim a kiadóban. 3528

IZR. uricsalád mérsékelt áron teljes ellátást ad két középiskola tanulóinak. Zongorahasználat, francia-német cserpetálás. Cim a kiadóban. 3194

GÉPLAKATOSTANULÓK felvételnek. Ehrenreich Sámuelnél, Arany János-utca 37. 3397

ORVOSTANHALLGATÓ, teljes gimnáziumi érettségivel, felelősséggel vállalja középiskolások oktatását. Hébert tanít. Külön német órákat ad, biztos módszer szerint. Cim a Debreczeni Függetlennél. 3503

NÉGY középiskolát végzett jó családból való fiú tanulóknak felvétetik. Kostya ékszerész Széchenyi-u. 1. 3575

MINDENEST, ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, kis családdhoz október 1. felvétetik. Cim a kiadóban. 3628

Bettauer Hugó

a tragikusan elhunyt híres osztrák íróknak magyarul megjelent művei:

Legújabb, most jelent meg!

Az elszabadult erkölcsök (Kép egy erkölcsiében lezüllött város társasági életéből) 59,000.—

Ezen kívül kaphatók:

Nagyváros zsidók nélkül (Die Stadt ohne Juden magyarul) 51,500.—

Asszonyvásár (Bettauer kiváló erkölcsregénye) 51,500.—

A bánatos ucca (Die Treuendlose-Gasse magyarul) 73,500.—

Kapható:

Hegedüs és Sándor rt.

könyvkereskedésében a főposta mellett

Telefon: 54.

EIN deutsches Stubmädchen wird gesucht Kupfer Piac-utca 10. 3642

BANKTISZTVESELO, hat évi budapesti bankgyakorlattal, mérlegképes könyvelő, levelező, tőzsdei állást keres. Barna József, Busi-utca 11. Bogen levelével. 3640

LAKATOSTANULÓT felveszek. Sodronygyűbetét megrendelhető Ottó Mihály lakatos, Rákóczi 13. 3684

GYAKORLOTT pénztárnok állást keres. Cim a kiadóban. 3683

KERESKEDŐSEGÉD állást keres fűszer, festék vagy borszakmában. Cim a kiadóban. 3679

ELSŐ osztályú cipészsegédet felveszek. Berkovits Zoltán, Péterfia-utca 57. 3680

GIMNÁZIUMI tanár rendes és magántanulók tanítását elvállalja. Erzsébet-u. 23. 3677

SOFFÓRVIZSGÁRA szakszerűen előkészít Kiss gépműhely soffőriskolája Erzsébet-utca 20. 3649

JÖMENEDELÜ fűszerüzlethez társ keresetük kevés tőkével, esetleg nyitlen lakást is kaphat. Cim a kiadóban. 3666

NYUGDIIAS tisztviselő, aki a kétfős könyvelésben, valamint a német levelezésben jártas, állandó alkalmazást nyerhet Blattner Gyula ügy és porcellán üzletében. Ferenc József-ut 89. sz. 3665

KERESKEDELMI érettségivel, kaucióval állást keres. Megkeresés „Biztos” jellegre Tiszántúli kiadóba. 3664

ANGOLT, franciát, németet legújabb módszer szerint tanít uriaszony. Lecketanulás nem szükséges. Cim a kiadóban. 3657

MAGYAR-német kereskedelmileg képzett tisztviselő gyors- és gépiró szept. 15-re felvétetik. Ajánlatokat „Olaj” jellegre a Hajdúföldhöz. 3655

NÉMETÜL tanít született német ur-hölgy a leggyorsabban és legjobb módszer szerint, olcsón. Darabos 7. 3653

FÉRFISZABÓ nagymunkás állandó munkát kaphat Gyenes Jenőnél Hajdúbószorményben. Lakásról gondoskodva. 3650

FŐZŐNŐ és közleány kik tömegfőzésben jártasok, továbbá mosónő és mosogató azonnali helyépre felvétetik. Farkas tájint, gondnok, Kollégium. 3676

FAKERESKEDELMI részvénytársaság tőkeerős társakat keres. Ajánlatokat „Tőkeerős 20” jellegre a Hajdúföld kiadóhivatalához 3646

VEGYES

PIACON két szép szoba orvosi rendezőnek, ügyvédi irodának azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 3527

KIADÓ egy szépen burorozott szoba 1-2 személy részére. Széchenyi-utca 12. Keresztépület. 3229

FRANCIA tanítást vállal Berlitz módszer szerint évekiek Párisban élt ur. Cim a kiadóban. 3623

Frack, szmoking és zsaket kölcsönző intézet. Végh, Vár-u. 2.

A DEÁK Ferenc-utcai izr. templomban egy férfi imaszék kiadó. Cim a Független Ujságnál. 3626

SZIGORUAN különbejáratu szobát keresek, feltétlen központban Cim a kiadóban. 3644

PESTEN lakó uriaszony 2 leánykát teljes ellátásra elfogadna. Értekezhetni Ruzicska fényképésznél. 3685

EGY burorozott szoba, konyha kiadó. Homokkert, Hegyi Mihálync-u. 12. 3682

JÓEORGALMU fűszerüzlet, 2 szoba, konyha, kerttel azonnal átadó. Értekezni Bajdos-u. 12. 3678

UTCAI szoba központi fűtéssel, különbejárattal, előkelő ur részére kiadó. Varga I. félemelet. 3674

SZIV-utca 6. szám alatt jó házikoszt olcsón kapható. 3673

PIAC 77. Burorozott szoba különbejáratu átadó, baloldali emelet. 3661

JÓ kóser házikoszt jutányosan kapható. Cim a kiadóban. 3688

KIADÓ szoba egyetemista leányoknak. Hadházi-utca 16. Péterfia végén. Egyetemhez közel. 3668

FAVAGÁST motorral házaknál vállalkoz. Cim Bajomi fetelep, nagyállomáson vagy Kétmalom-utca 5. Iskoláknak, testületeknek nagy árendmény. 3667

EGY szoba konyha 15-re kiadó. Cim a kiadóban. 3663

TEGNAP délután a Nyomatató-utcaól elröpült egy törpe papagály, aki megtalálta, élve vagy élettelenül Nyomatató 10. sz. alatt leadni sziveskedtek, hol jutalomban részesül. 3662

KÉT szoba, mellékhelyiségekkel álló utcai szép újonnan festett, tágas lakás lelépéssel átadó. Cim a kiadóban. 3670

Kedvező fizetési feltételek mellett készít
vízvezeték, csatornázást, fűrdő-, mosdó-, closett berendezéseket
a legmodernebb kivitelben

EMERICH VILMOS
szerelőmester
Hatvan-u. 10. Telefon 10-12.
Felszerelések minta raktárámban megtekinthetők. Költségvetéseket díjtalanul készítik.

PIAC 77. Hölgyfodrászotnak, irodának, rendelőnek, üzemmek, lakható 4 helyiség átadó. 3660

ZONGORA herbeadó. Széchenyi-utca 46. emelet. 3659

KÜLÖNBEJÁRATU burorozott szoba kiadó. Darabos-utca 35. 3658

NYIREGYHÁZA és vidékére bevezetett cégétől képviseletet, vevőkör látogatását vállalkoz. Schütz Jenő nyug. tanácsos, Nyiregyháza. 3656

400 magyar holdas birtok teljes holt felszereléssel, esetleg élővel is, bőséges, jókarban levő épületekkel, háromszobás hérlő lakással herbedő. Felvilágosítást ad Mone miszerintem, Debrecen, Kistémlombház. 3652

ÁTADÓ kétszobás, előszobás, konyhas lakás butorral Cim a Hajdúföld kiadóban. 3651

A VÁROS központján kóser dietikus kosztot adok. Cim a kiadóban. 3400

KVARTÉLYOS felvétetik. Csillag-utca 90. szám 4-ik ajtó. 3497

KÜLÖNBEJÁRATU utcai burorozott szoba esetleg konyhával kiadó. — Cserepes-utca 8. 3490

LAKÁST adok két izr. leányknak vagy urnőnek. Cim a kiadóban. 3480

KIADÓ burorozott szoba azonnalra. Miklós-utca 22. 3382

EGY iskolásgyerek teljes ellátásra felvétetik. Meszena-utca 3. 3374

Menekült órák
szakszerűen, meglepő olcsón
vállal javításokat
Rákóczi-u. 36. sz.

E heti könyvujdonságok:

Anders Eje: Fob kisasszony (A. Eje (A. Eje legújabb érdekes regénye.) 51.500

C. N. és A. M. Williamson: A levegő asszonya (A kiváló angol író-testvérpár rendkívül fordulatos, vonzó regénye.) 66.150

Fé. Nitti: A béke. (A volt olasz miniszterelnök legújabb szenzációs műve.) 59.000

Balmer: Keegan. (A neves angol író legújabb regénye.) 7000

Kelemen Aurél: A modern lawn-tennis sport. (A modern lawn-tennis sport legkimerítőbb könyve.) 18.000

Nemzetközi vasut menetrend. (Érvényes szeptember hóban is. A legújabb változásokkal.) 50.000

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor rt.

könyvkereskedésében a főposta mellett

Telefon: 54.